

SFÂNTUL NICODIM AGHIORITUL

Tâlcuire la canonul „Ziua Învierii” al Sfântului Ioan Damaschinul

Traducere din limba greacă veche de
protopresbiter dr. Gabriel Mândrilă
și dr. Laura Mândrilă

CUPRINS

Introducere	5
Cântarea 1	11
Cântarea a 3-a	31
Cântarea a 4-a	43
Cântarea a 5-a	65
Cântarea a 6-a	79
Cântarea a 7-a	91
Cântarea a 8-a	115
Cântarea a 9-a	133
<i>În loc de postfață</i>	157

TÂLCUIRE LA CANONUL IMNOGRAFIC AL SFINTEI ȘI MĂRITEI DUMINICI A ÎNVIERII¹

Introducere

Dacă ieri, fraților, ne-am îngropat împreună cu Hristos, tâlcuind Canonul îngropării Trupului Său dumnezeiesc, ale cărui tropare și muzică au fost întocmite de dumnezeiescul Cosma, de ce n-ar fi drept să înviem as-

¹ Traducerea s-a făcut după *Eortodromion* (Εορτοδρόμιον ἤτοι ἐρμηνεία εἰς τοὺς ἀσματικούς κανόνας τῶν Δεσποτικῶν καὶ Θεομητορικῶν ἐορτῶν. Συνεραμισθέν ἐκ διαφόρων τῆς Ἐκκλησίας Πατέρων, πλουτισθέν μέ πολλές σημειώσεις, καὶ συντεθέν εἰς τὴν κοινὴν γλῶσσαν ὑπὸ Νικοδήμου ἐν μοναχοῖς ἐλαχίστου τοῦ Ἀγιορείτου), Veneția, 1836, pp. 418-456.

tăzi împreună cu Hristos Cel Înviat, odată cu tâlcuirea la Canonul Învierii Sale, alcătuit de dumnezeiescul Ioan Damaschin? Și dacă ieri împreună cu [Sfântul] Ierarh Cosma, cel asemenea unui alt Iosif din Arimateea, L-am îngropat, L-am înveșmântat în giulgiu curat și L-am uns cu smirnă și aloe pe dulcele nostru Iisus, de ce n-ar fi drept astăzi, dimpreună cu Ioan presbiterul, cel asemenea unei alte Maria Magdalena sau Salomeea (*Mc. 15, 40; 16, 1*), să mergem la mormântul Celui de viață dătător cu mirurile și balsamul virtuților și, învrednicindu-ne de vederea Îngerilor, să-L întâmpinăm pe Hristos și să auzim din gura Sa dulce graiul cel preaiubit și de bucurie aducător: „Bucurați-vă!” „Că iată”, după cuvântul [Evanghelistului], „Iisus le-a întâmpinat, zicând: *Bucurați-vă!*” (*Mt. 28, 9*). Sau nu suntem oare datori să alergăm și noi asemenea lui Petru și Ioan prin faptă și vedere duhovnicească [*scil. contemplație*] la mormântul care L-a primit în sine pe Dumnezeu, spre a vedea mahrama și giulgiurile goale și desfăcute, ca prin

acestea să ni se facă cunoscută Învierea Domnului?

Și precum alături ieri și alaltăieri am fost părtași umilințelor și suferințelor Domnului [din vremea Sfințelor Pătimiri], așa se cuvine și astăzi să fim alături de cele înalte și veseli-toare. Și precum L-am văzut spân-zurat pe Cruce, cu mâinile și picioa-rele prinse în cuie, adăpat cu oțet și fiere, încununat cu spini, împuns cu sulița, cu chipul „disprețuit și cel din urmă dintre oameni”, cum spune Isa-ia¹, suferind și celelalte Pătimiri pen-tru mântuirea noastră, așa și astăzi se cuvine și trebuie de nenumărate ori să-L vedem pe El cu ochii minții prin credință ca pe un Mire împodobit cu lumina cea preastrălucitoare a Învie-rii, ieșind din mormânt ca dintr-o că-mară de nuntă, strălucind mai mult decât soarele. Drept aceea, să urmăm, fraților, sfântului Menestrel al Biseri-cii, lui Ioan [Damaschin], cel plin de insuflare duhovnicească, care pentru harul ce a rodit din belșug în el și pen-tru bogăția graiului său a fost numit

¹Is. 53, 3.

„Gură de Aur”¹; să tâlcuim în continuare Canonul acesta, ale cărui melos și cuvinte au fost alcătuite de el², în cinstea luminatei Învieri a Domnului.

¹ *Χρυσοστόμιον* – cu gura de aur; astfel era supranumit și râul Nil pentru rodnicia și fecunditatea pe care apele sale le oferea Egiptului (*n. trad.*).

² Se cuvine a aminti aici că în cinstea luminoasei Duminici a Paștilor au închinat cuvinte panegirice următorii dumnezeiești Părinți: Ioan Hrisostom, Grigorie Teologul, Grigorie de Nysa, Vasile cel Mare, fericitul Nil, pe care le poți afla la Fotie cel Mare în scrierea sa *Myrióvivlos*.

TÂLCUIRE LA CANONUL SFINTEI ȘI MĂRITEI DUMINICI A PAȘTILOR

adică

a Învierii celei purtătoare de lumină
a Domnului, alcătuire a lui
Ioan Damaschinul¹

Fără acrostih.

¹ *A se vedea* cele privitoare la Canonul alcătuțit de dumnezeiescul Cosma în cinstea aceleiași Învieri a Domnului pe glasul al doilea și menționate în nota la troparul „Acum toate s-au umplut de lumină” ce aparține acestui Canon (*cf. infra* troparul întâi al cântării a treia, pp. 37-38).